

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Notesbog 2

Citation: Kierkegaard, Søren: "Notesbog 2", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 , s. 16. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not2-txt-shoot-id31867572-b285-4496-99cc-15c3885d3375.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Not2:1

Faust und D. Juan, Tragoedie in fünf Akten. v. Grabbe.
Frankfurt. 1829. 8.

Not2:2

Historisches Tasc[h]enbuch, herausgegeben von
Friedrich v. Raumer. Fünfter Jahrgang.

Leipzig 1834.

p. 128-210.

Har Faust virkelig existeret?(ob faustum in rebus
peractu difficillimis succesum) – Ja. Manlius. – født i
Kundlingen i Würtemberg; studeret Magie i Krakau. –
Del Rio. (Wier). Conrad Gesner. Begardi. Andre gjøre
et Sted i Weimar ved Jena; andre Soltwedel ell.
Sandwedel i Anhalt til hans Fødeby. – At han som
Dreng skal være bleven taget i Huset af hans Fætter i
Wittemberg, og have taget Doctorgraden i Ingolstadt –
Alt dette er altfor meget indhyllet i Sagn, ligesom og
Historien om hans Hund, hvori en ond Aand skal have
været skjult. – Han havde ogsaa studeret Classikerne.
– – Fausts Ophold i Prag, Wittenberg? i Erfurt læste
han Collegier over Homer, og paa de Studerendes
Anmodning fremmanede han Heltene, ogsaa den
eenøiede Polyphemus. I en anden Stad lod han i et
lystigt Selskab paa Gjesternes Opfordring fremvoxe en
Viinranke, og da Gjesterne vilde til at afskjære
Druerne befandtes de med en Kniv i Haanden at holde
hver sin Nabo om Næsen. – Paa andre Stæder, som
han besøgte i Forening med Cornelius Agrippa narrede
han Verter etc. – I Leipzig var han, og man har 2
Billeder derom. De findes afbil[de]de hos v. Raumer.
under det ene staaer:

Vive, Bibe, Obgregare, Memor^a

a forskellige Forklaringer findes i *Leipziger*
Tageblatte v. J: 1833. N° 22, 23, 25.

Fausti hujus et hujus

Poenæ. Aderat claudio hæc

Ast erat ampla gradu 1525.

Under det andet staaer:

Doctor Faust zu dieser Frist

Aus Auerbachs Keller geritten ist,

Auf einem Faß mit Wein geschwind,

Welches gesehen viel Mutterkind.

Solches durch seine subtile Kraft hat gethan,

Und des Teufels Lohn empfangen davon.

1525.

Faust skal ogsaa have været Skribent, dog udkom hans Værk først efter hans Død. » *Fausts Höllenzwang*«. udgivet af blandt andre ogsaa Christoph Wagner, hans Famulus.

Af Litteraturen vil jeg kun bemærke mig Noget. Den findes særdeles fuldstændig hos v. Raumer. –

Neumann et C: C: Kirchner, auctor et respondens, *dissertatio historica de Fausto præstigiatore*. Wittenberg 1683. 4. 1742, 1743, 1746.

Bouterwek: *Geschichte der Poesie und Beredsamkeit* Band IX, p. 422.

Ueber Calderons wunderthatige Magus ein Beitrag zum Verstandniß der Faustischen Fabel. v. Dr. Rosenkrantz. 1829. 8. –

Schriften über Göthes Faust.

1. *Ueber Göthes Faust und dessen Fortsetzung nebst einem Anhang vom ewigen Juden.* Leipzig. 1824. 8.

2. *Aesthetische Vorlesungen über Göthes Faust, als Beitrag zur Anerkennung wissenschaftlicher Kunst Beurtheilung.* Herausgegeben von Dr: H: F: W. Hinrichs. Halle 1825. 8.

3. *Vorlesungen von Wolf über Göthes Faust, 1829* in Jena gehalten. nicht gedruckt.

4. *Vorlesungen über Gothes Faust* von K. E. Schubarth. Berlin 1830.

5. *Heroldstimme zu Göthes Faust, ersten und zweiten Theils mit besondere Beziehung auf die Schlußscene des ersten Theils* v. C. F. G. G-l. Leipzig. 1831. 8.

[b] I den saa kaldte: *Dr. Joh: Faustens Miracel, Kunst und Wunderbuch* fortælles, hvorledes Faust satte sig i Forbindelse med Djævelen og først da Djævelen Aziel kom, der paa Fausts Spørgsmaal, hvor hurtig han var svarede: som Msk: Tanke, først da indlod han sig med ham. Det er og det Lessing har benyttet naar han lader Aanden sige, at han var saa hurtig som Overgangen fra Ondt til Godt. - cfr.v. Raumerp. 161. - cfr. hos Lessing i hans Breve betræffende den nyeste Litteratur Th. 1, p. 103 og i Analecten für die Litteratur Th. 1, p. 210. ogsaa i anden Deel af hans thea[tra]lischem Nachlasse. -

6. *L. B. (Bechstein) die Darstellung der Tragödie Faust von Göthe auf der Bühne. Ein zeitgemäßes Wort für Theater Directionen, Schauspieler und Bühnenfreunde.* Stuttgart 1831. 12.

7. *Ueber Erklärung und Fortsetzung des »Faust« im Allgemeinen und insbesondere über »Christliches Nachspiel zur Tragoedie Faust«* von K. Rosenkranz. Leipzig. 1831.

8. *Vorlesungen über Göthes Faust* von F. A. Rauch. Büdingen. 1830.

9. Sehr treffende Bemerkungen und Erläuterungen über Göthes Faust gibt Falk in seinem Buche: » *Göthe aus näherem Umgang dargestellt.*« -

Erzählungen.

Doctor Faust, eine Erzählung von Hamilton, frei überseßt v. Mylius. Im zweiten Bande der Bibliothek der Romane. Das französische Original führt den Titel: *l'enchanteur Faustus.*

*Fausts Leben, Thaten und Höllenfahrt in fünf Büchern*v.Klinger.^c

c Findes i Studentereforeningens Bibliothek.

Kierkegaard, Søren, *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19,*

*Faust v. Mainz, Gemälde aus der Mitte des
funfzehnten Jarhunderts*v.J. M. KamarackLeipzig 1794.

Der umgekehrte Faust oder Frosch's Jugendjahre.
v.Seybold. Heidelberg 1816.

*Fausts Lehrling eine kleine Erzählung*v.Gerle. Im
dritten Theile von des Verfassers Schattenrisse und
Mond[n]achts Bilder. Leipzig 1824. 8.

*Faustus ein Gedicht in lyrischer Form*v.Ludvig
Bechstein. Leipzig 1832. 4. -^d

d Findes i Atheneum. cfr. Cataloget for 1834. p.
156.

Opern.

*Dr. Fausts Mantel ein Zauberspiel mit Gesang in zwei
Akten.* v.Adolph Bäuerle. Wien. 1819. 8.

*Faust Trauerspiel mit Gesang und Tanz*v.Julius v. Voss.
Berlin 1824: 8.

*Faust Oper in vier Aufzügen*v.Bernard. Musik v.Spohr.

Fausto, opera seria, in drei Akten in Paris zum ersten
Male gegeben im März. 1831. Die Musik v. Fräulein
Louise Bertin.

Not2:3

Det er vistnokmærkeligt, at Sagnet har forsynetFaust
med en Hund, hvori Djævelen skjulte sig (cfr. v.
Raumer p. 133). Mig forekommer det, at Sagnet
derved har villet antyde, at for et Menneske som
Faust, for hvem alle Livsforhold vare saa reent skjævt
stillede, og som ogsaa selv havde stillet sig saa skjævt
til Alt, at for ham, siger jeg, Hunden, denne ellers
Mennesket saa tro Ledsager, her vel beholdt sin
Charakter som tro men tillige blev en ond Aand, som
ifølge sin Troskab aldrig forlod ham.

d. 16. Marts 35.

Not2:4

Herder, *Zerstreute Blätter*

Not2:5

Schleiermachers *vertraute Briefe über die Lucinde*

Not2:6

Der maa formodentlig være noget mærkeligt ved Fausts »Krage« siden der lægges saa megen Vægt derpaa i Harro Harrings » *Faust im Gewande der Zeit*« og i: Fausts Mantelkrage«. Det synes at have været noget henhørende til den Tids Paaklædning cfr.v.Schreiberp. 121. »wenn Leute mit Kragen und Brillen« -

Not2:7

*Interessant bliver det ogsaa, at Faust (som jeg dog maaskee rigtigere gjør til det tredie Standpunct som det mere middelb:) optager i sig baade D: Juan og den evige Jøde (Fortvivelse). -

Det maa hell. ikke glemmes, at D. Juan maa opfattes lyrisk (derfor med Musik); den evige Jøde episk. og Faust dramatisk. -

Dec. 35.

Not2:8

Heiberg siger et Sted i den *fl. Post*: at Faust er et umidd. Drama. hvorvidt rigtigt - - -.

Not2:9

Hoffmann^s Schriften 10ter Band » *Meister Floh*« p: 287.

»Wie? sprach er zu sich selbst, ein Mensch, der die geheimsten Gedancken seiner Brüder erforscht, bringt über den diese verhängnißvolle Gabe nicht jenes entsetzliches Verhältnitz, welches den ewigen Juden traf, der durch das bunteste Gewühl der Welt, ohne Freude, ohne Hoffnung, ohne Schmerz, in dumpfer Gleichgültigkeit, die das caput mortuum der Verzweiflung ist, wie durch eine unwirthbare trostlose Einöde wandelte?«.

i Sept. 35.

Not2:10

Sagnet omden evige Jøde findes fuldstændig fortalt i: *Ein Volksbüchlein*« München 1835.

(Studenteforeningen eier den.)

Dette Sagn, der aldeles har en christelig Farve, bliver da at udskille af dette asketisk-religieuse Moment; ligesom jo det er skeet med Faust. –

d. 13 Oct. 35.

Not2:11

Hvad Litteraturen til den evige Jøde angaaer, da findes ret gode Ting i »Ein Volksbuchlein« München 1835 p. 267 og fl.:

Not2:12

Om den evige Jøde.

(Ahasverus. Skomager. Cartophilus. Dørvogter.)

cfr Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge ved Nyerup. Kiøbh. 1816.

Litteratur:

især Disputatser: en af Prof: Christoph. Schulz i Königsberg. 1689. en af Prof. Carl Anton i Helmstad 1755. Disse findes paa Universitets Bibliotheket og desuden: en sub præsidio Gotfried Thilonis de Judæo immortal. Witeb: 1672. en under Prof. Sebastian Niemanns Præsidium de duobus testibus vivis passionis dominicæ. Jena 1668; den tredie holdet paa Regentsen af Casp: Kildgaard Hafniæ 1733: » de Judæo non mortali..« –

Not2:13

(den evige Jøde synes at have sit Forbillede i det Figentræ, som Chr bød at visne hen.)

d. 28 Martz. 35.

Not2:14

Man hører saa ofte Folk tale om, at Een er en Don Juan, ell. Faust; men ikke let, at han er den evige Jøde. Skulde dog der ikke findes Individier af den Art, som netop have optaget for meget af den evige Jødes Væsen i sig? – Er det rigtigt, naar Sibbern i *Gabrielis*

efterladte Breve lader Helten sige, at han heller ønskede, at vanke om som den evige Jøde? Hvorvidt er det rigtigt i og for sig : hvorvidt er det at foretrække for det Liv hans Helt fører – og hvorvidt er det rigtig i denne Helts Character eller indeholder det ikke en Modsigelse?

d. 28 Martz. 35.